Kőszeg, 1824. szeptember hó 14-én Ára 2000 korona. 37. szám. 44. évfolyam

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Magyar Nemzeti Muzeum Budapest Kötelespéldány.

ELŐFIZETÉSI ÁR egynegyed évre:
Helyben házhoz szállitva 16000 korona.
Vidékre póstán 22000 korona.
Külföldre egy évre 3 dollár (50 szokol).

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. sz.
Telefon-szám 28.

Nyilttér sora 2000 korona.
Hirdetések milimétersoronként 400 K. számitatnak.

Genfi deklarációnk.

A nemzetek szövetségének tárgyalásai során elérkezett az a nap, amelyen végre hangot adhatott Magyarország fődelegátusa évek óta felgyülemlett keserüségünknek, hogy megvilágitsa azokat az érzelmeket, amelyekkel a magyar nemzet a népszövetség munkáját kiséri. Az oktroj béke óta, melynek rendelkezéseit a legnagyobb önmegtagadással, de kétségbevonhatatlanul becsülettel teljesitettük, nem nyilt aktuálisabb alkalom szóvátenni sérelmeinket a kisebbségi kérdésben, előadni felfogásunkat a leszerelést illetően és kifejteni kivánságainkat amaz általános óhaj érdekében, hogy a népek testvérisége helyreállittassék. E három irányban megnyilatkozott okfejtés szorosan összefügg magával azzal a nagy gondolattal, melyet Apponyi nyiltan és minden takargatás nélkül a vitába dobott s amely, hogy valóban nyomot is hagyott a nagyhatalmak illetékes tényezőinél, mutatja a francia félhivatalos Havas-ügynökség jelentése, mely szerint Apponyi gróf beszédének szelleme szemmelláthatóan azt a reményt tükrözte vissza, hogy a nemzetek szövetsége revizió alá veszi a békeszerződéseket. Magyarország abban a pillanatban, amidőn a népszövetség tagjainak sorába lépett, feltételezte, hogy a népek közötti egyenlőség elvén fog minden probléma kezeltetni és megoldatni és igy joggal vetjük most fel a kérdést, hogy ami nekünk kötelesség, vajjon kötelességévé tétetett-e a többi államoknak? A legyőzött államok leszereltek a békeszerződések értelmében, mert leszerelésük előfeltételeként iratott elő az általános leszerelésnek. Az erre tett igéretek beváltását követeljük s amennyiben ez meg nem történnék, Magyarországnak ki kell jelentenie, hogy reá nézve megsértették a fennálló szerződéseket. Félre kell tenni tehát minden hipokrizist és be kell vallani, hogy nem lehet kivánni belényugvást a jelenlegi állapotokra akkor, ha továbbra is egyoldaluan kezelnek ünnepélyesen tett igéreteket és kötelezettségeket. Üdvözöltük Genfben a leszerelés érdekében tett lépéseket, de bejelentettük, hogy az a béke, amely a világ egyetemességének óhaja, mindaddig létre nem jöhet, amig mindenféle kivételes bánásmód a népek között el nem tünik. A döntőbiróság megvalósitása valóban kecsegtet avval, hogy a jogi rendben kiküszöbölődik minden megkülönböztetés, mely ellentétben áll a béke céljaival és ideáljaival. A kisebbségi sérelmek ügye, amint Apponyi azt ujólag leszögezte, a nemzetközi szerződések érvényénél fogva nem minősithető az államok belügyeinek és csakis e problemának nemzetközi itélőfórum elbirálása alá való vetetével közelithetjük meg a szomszédok közötti békés viszony megteremtését. Sokáig voltunk kénytelenek hallgatni jogos panaszainkkal, mert egyfelől az általános világpolitikai szellem, másfelől belállapotaink nem mutatták azt a lehiggadást, amelyet az objektiv tárgyalások és kölcsönös megértés feltételeznek.

Rokkantnap Kőszegen.

A Hadrőá szövetség a kőszegi hadirokkant és hősi halált haltak nyomorgó hozzátartozóinak javára vasárnap városunkban rokkantnapot rendezett, amely ugy anyagilag, mint erkölcsileg igen jól sikerült és mindvégig a leglelkesebb hangulatban folyt le, ami nemcsak a rendezőség buzgó szorgalmát, hanem Kőszeg város vezetőségének és társadalmának megértő támogatását dicséri.

Az egész város ünnepi diszt öltött. Reggel ünnepélyes fogadtatás volt az állomásnál, ahol Jambrits Lajos polgármester szivből jövő szép szavakkal üdvözölte a Szombathelyről érkezett rokkantakat és vendégeket, miro dr. Szily Ferenc szombathelyi ügyvezető-elnök válaszolt.

A Concordia és szombathelyi dalárdák énekszámai után a városi zenekar kisérete mellett zárt sorokban bevonultak a volt vásártérre, ahol Kozáry Gyula tábori főesperes szentmisét tartott és prédikációt mondott. Mise közben a katonaság diszlövést adott le és a dalárda énekelt.

Mise után a közönség a városháza nagytermébe vonult, ahol báró Wimpfen Iván megyei csoportelnök és dr. Szily Ferenc vezetésével diszközgyülés volt.

Az elnöki megnyitó után Jambrits Lajos polgármester szivhezszóló beszédben üdvözölte a megjelenteket és méltatta a nap jelentőségét.

Utána Jánossy Gábor mélyen átérzett erőteljes szavakkal ecsetelte a rokkantak, özvegyek és árvák szomoru helyzetét. Idézte Arany János „Koldus éneké"-nek három első versét és a magyar társadalmat összetartásra és a rokkantügy hathatós támogatására hivta fel. Kifejtette, hogy a rokkantak nem alamizsnát, hanem az őket méltán megillő jutalmat érdemelnek. A beszéd mély benyomást keltett.

Ezután dr. Szily Ferenc mondott hálás köszönetet Kőszeg város közönségének ama pártfogásért és szeretetteljes megértésért, amelyben a város társadalma és vezetősége a Hadrőá mozgalmát részesitette és ezáltal biztositotta a mai nap fényes sikerét.

Jambrits Lajos polgármester viszonválaszában kijelentette, hogy tettel is igazolni akarja a város jóindulatát és ezért 500.000 koronával és egy fél öl tüzifával járul hozzá az ünnepély anyagi támogatásához.

Dr. Szily Ferenc elnök köszönő szavai után a diszközgyülés véget ért.

Gyülés után sétahangverseny volt virágkorzóval, konfettivel Bertalan Erzsébet tanárnő rendezésével.

A délutáni vonattal érkező vendégeket zeneszóval ünnepélyesen fogadták. Török János helyi csoportelnök üdvözlő szavai és a szombathelyi összmunkás-dalárda éneke után a városi zenekar hangjai mellett a Perinovits féle vendéglő kertbelyiségébe vonultak, ahol a tulajdonképeni népünnepély volt. A zenekar és a dalárdák felváltva mulattatták a szépszámu közönséget. Volt tekeverseny, szinielőadás, melyet a kőszegi Légényegylet adott elő szép sikerrel és sok más szórakoztató esemény. Kedves jelenet volt, amikor Végh Franciska a kőszegi hadi-

Jurisics szózata.

Rég volt; a török nagy hada
Mint szélvihar közelg Kőszeg alá.

— Te rongy kis vár! Dacolni mersz?
Egy nap sem mulik s kőhalom jelzi
Öntelt dac vesztét, dőre pusztulását!

S mult a nap: fenn Kőszeg ormán
Leng vigan zászló s folt sincs cimerén!
— Taroljátok erdőit! igy Ibrahim
A fát az árkok mélységibe: rőzsét tetejére
S tüzet hol tudtok: lángok segitsék
Vitézek rohamát . . . .

Tiz napig döngetik a fákat
S tiz napig tüzet okád a gép, az ágyu
Hiába minden. Tüz nem fog e fán.
Védszentjük hoz esőt, nedves ott minden,
Szent Márton im lebeg e vár felett
S a város népe versenybe hordja a vizet
A viharhajtott bősz felhőkkel.
Nincs asszony, gyermek, aki otthon volna,
Mind ott a vészben, tüzes fergetegben.
Mind véd, mind küzd, elől hős Jurisics.
A magyar mellett, német, horvát és a vend,
Vitézek mind: egy hit, egy lélek.
És száz halált hal, ki a falra hág,
Ezt Jurisics lökte le most a mélybe

Azt Weörös vitéz küldi másvilágra,
Schwankler se rest, két kardot markol . . . .
Igy küzdenek mind; maroknyi nép csak,
De egy földjével; mint hű magyar.

És mult tiz nap és mult a huszadik,
A nép tilinkó hangjan még mulat,
Örömrivalgás zúg, s fenn zeng az ég.

A török retten, észbe kap. Hiába minden . . . .

Halál nem éri immár ezt a népet.
Több léaz ez napról-napra; ugy dagad,
Mint Gyöngyösben az ár tengerré nőt,
Itt ezer, sok ezer ajk zúg az Istenéhez,
Hiába itten minden küzdelem!

— Hős Miklós, te! Egy lófarkot im viszünk,
Hadd tüzzük föl és nyomban indulunk! . . . .

— Hozzátok csak, tüz eszi majd mit hoztok!
S tüzes pernye repül, merre láttok,
A mi tüzünk meggyullad, s világra szól. —

Augusztus végén nincs már török sátor
A messze sikon. Visszavonuláskor
Lángban a lófark, és gúnynak leng feléjük
Kőszeg szilárd s büszke falain.

Harangok zúgnak 11-kor délre
Istent dicsérni jöve mind a nép
És mint az érc úgy szólal meg vezére:

— Kicsi kis várban maroknyi csak e nép,
Még ezer se, és fele nő meg gyermek,
Ám egy hit, egy sziv és elszánt akarat
Soknyelvü, még is egy Istenhez szóla
És egy hazát véd hiven vérével.
Az erős hit sziklákat zuzott porrá
És hőssé vált maroknyi nép, kis vár . . . .
Ezyek ha vagytok, millió ellenség
Mint futó homok illan messzeségbe! . . . .

— — — — — — — — — — —

Sok száz év mult; uj vész viharként támadt,
Ellenség milliói jöttek

— Hegy, erdő, Sopron régi város
Kőszegi erdő, Léka tornya mind
Mienk most mind! Ez a parancs!

És ujból, ujból zúg harangszó
S vele Jurisics érc szava ime-zeng:
— Egy hit, egy sziv, egy elszánt akarat
Soknyelvü, egy Istenhez szóla
Egy hazát véd s e földért él
Egyek ha vagytok, millió ellenség
Mint futó homok illan messzeségbe . . . .*)

Irta: Thirring Gusztávné, Wolabecher Irén.

*) Jovius püspök, kőszegi kézirat Rosznák Márton leirása alapján. Jurisics maga beszélt a csodáról Joviusnak, ki ezt nem hitte el.

Egyes szám ára 2000 korona.

rokkantak nevében egy szép (és jó)- tortával ajándékozta meg a szombathelyi vezetőséget.

Az ünnepély rendezésében legnagyobb része volt Török János postaaltisztnek. a helyi csoport ügybuzgó elnökének, Domby József főtitkárnak és Németh József bajtársnak, akiknek fáradságot nem ismerő munkássága eredményezte, hogy a kőszegi rokkantnap oly fényesen sikerült.

Ipartestületi közlemények.

Felhivom mindazon 20. életévüket betoltött varrónőket, akik akár mint házivarrónők házon kivül, akár odahaza önállóan nőiruhavarrást iparszerüen teljesitenek és szakképzettségüket sem szabályszerü iparigazolvánnyal, sem tanoncbizonyitvánnyal vagy munkakönyvvel igazolni nem tudják, hogy az ipartestületnél a hivatalos órák alatt (kedd, csütörtök, szombat este 5—8-ig) szakvizsga letétele végett legkésőbb e hó végéig jelentkezzenek. Akik elmulasztják, elesnek azon jogtól, hogy később vizsgát tehessenek s ha a nőiruhavarrást iparigazolvány nélkül tovább is iparszerüen folytatják, kontárkodasert felelősségre fognak vonatni.

Ismételten figyelmeztetem a tanoncokat felszabaditaui kivaró iparosokat, hogy a szabadulásokat legkevesebb egy hó előtt jelentsék be az ipartestületnél, mert ennél későbbi időben történő bejelentés esetén az illető tanonc felszabaditása egy hónappal későbben fog eszközöltetni.

Dömötör Gyula ipartestületi elnök.

HIREK.

Emlékezzünk . . . .

26 Augusty Anno 1704. — A mult hónap 26-án volt 220 éve annak, hogy Lehmann Gottfried volt bécsujhelyi várkapitány fejét és jobbkezes részét Kőszegen Károlyi Sándor jelenlétében, katonai pompával eltemették. Az egyházi szertartást Ujvary Gergely akkori apátplébános végezte.

Lehmann Gottfried várkapitány szöktette meg nagy szabadsághősünket Rákóczi Ferencet bécsujhelyi tömlöcéből. — Amikor a szökés kiudódott, Lehmannt letartóztatták és csufhalára itélték. Lefejeztetése után testét felnégyelték és a testrészeket négy különböző városban elrettendő példa gyanánt akasztófára szegezték. A fej és jobbkezes rész Bécsujhelyen kerültek akasztófára és ott száradtak csaknem három évig. Az 1704. évi határszéli kalandozás alkalmával kurucaink tudomást szereztek a dologról és 1704 augusztus 17-én egy merész kis kuruc csapat a salamonfai táborból elindult, hogy a testrészeket áthozza Magyarországba. 18-án a kis csapat rátört Bécsujhely külvárosára és a nagy riadalomban leszedte Lehmann testrészeit az akasztófáról és szerencsésen elvitte a táborba. — A salamonfai tábor parancsnoka Rátky György a locsmándi kath. templomban ravatalra helyeztette a tetemet és a Sárvárott levő Károlyi Sándortól további intézkedést kért, aki elrendelte a testrészek Kőszegen katonai pompával való eltemettetését.

(Lásd Mohl Adolf: Lehmann Gottfried. Megjelent a Frankenburg Irodalmi Kör 1922. évi „Soproni Almanach"-jában.) sz. d.

Előléptetés. Szomor Lajos igazgató tanitót és Szélesi István tanitót a kultuszminiszter a VII. fizetési osztályba léptette elő.

Visszatért szabadságáról Jaross István postafőnökünk e hó 10-én és ismét elfoglalta hivatalát. Helyettese Élő József postatitkár visszautazott Sopronba.

Áthelyezés. Brunner József máv. forg. dijnokot Mezőlakról forgalmi szolgálattételre Celldömölk állomásra helyezték át.

Halálozás. Hétfőn hunyt el rövid szenvedés után naláczi és naláczvádi dr. Naláczy István az erdélyi Magyar Párt titkára, volt kolozsmegyei főszolgabiró és vármegyei tb. főjegyző. Csütörtökön helyezték örök nyugalomra a helybeli temetőben nagy részvét mellett. Az elhunytban dr. Naláczy András bozsoki plebános fivérét gyászolja.

Nagybucsu van ma Lékán. Kőszegről és a környékbeli falvakból tömegesen rándulnak át a bucsujárók a kies fekvésü és vadregényes Lékára.

Letszámredukció a városházán. A napokban érkezett meg a belügyminiszternek a városok háztartására vonatkozó rendelete, melyben speciálisan Kőszegre vonatkozólag hoz egy igen érdekes elvi határozatot a rendelet. Kimondja ugyanis a rendelet, hogy az egyik tanácsnoki állás megszüntethető és a tanácsnoki tennivalókkal más tisztviselő is megbizható. Kimondja továbbá a rendelet, hogy a főügyészi állás is teljesen megszüntethető. Ez esetben azonban az ügyészi tennivalókat tiszteletbeli ügyész látja el, akit a főispán nevez ki. A létszámapasztást a kiküldött bizottság hajtja végre és pedig először a f. évi december havában, azután a következő év junius és decemberében. Ez a kérdés is megoldást nyert tehát, de a felszaporodott közigazgatási teendők ellátása csak ugy lesz biztositható, ha ezen két állást megszüntetik a városnál, hogy legalább egy kezelő tisztviselőt kell beállitani. Az ügyet egyébként a polgármester annak idején majd a bizottság, illetve a közgyülés elé terjeszti.

Rendes őszi vármegyei törvényhatósági közgyülés lesz holnap, 15-én Szombathelyen a vármegyeházán.

Bozsok község nagyközséggé alakult. Az alispán Bozsok nagyközséggé alakulásával az uj képviselőtestület megválasztását szeptember hó 22-ére tüzte ki. A választás vezetésével a főszolgabiró elfoglaltságára való tekintettel Kiss Jenő körjegyző bizatott meg.

Keresztszentelés Nagypösen. A nagypösei kőkeresztet az idő vasfoga alaposan megrongálta. Most az egyik áldozatkész gazda, Danka János renováltatta és uj kerítéssel vétette körül. A közeli napokban szentelik fel a keresztet.

Mikor Kisfaludy Sándor, a költő, Kőszegen járt pénzért. A „Budapesti Hirlap" egyik számában Darnay Kálmán tárcacikket ir a sümegi utcai kaszinózásról a mult század első felében, mely kaszinózásban részt vett Kisfaludy Sándor, Festetich György gróf, sőt Deák Ferenc is. A tárcacikk e jeles férfiak tréfálkozásait örökiti meg és különösen Kisfaludy Sándorról jegyez fel érdekes adatokat, melyek Kőszeg várossal is szoros vonatkozásban vannak és igy érdemesnek tartjuk őket lekozölni. Az alábbi kis közlemény elmondja ugyanis, hogy Kisfaludy Sándor szorult anyagi helyzetében Sümegről Kőszegre jött kölcsönpénzért Schey-ékhez. A cikk ezt irja: Kisfaludy Sándor takarékossága ellenére is rossz gazda volt. Sokszor jött pénzzavarba. Erről tanuskodnak a muzeum irattárában levő kifizetett 200—500 váltóforintos kölcsönökről szóló „obligatiók", amelyeket legtöbbször a sümegi plébánia, vagy a káptalannál elhelyezett mise-alapokból vett föl kamatra. Nagyobb kölcsöneiről, mint följegyzéseiben olvastam, Scheiber Lipót, házi zsidója gondoskodott. Egyszer azonban valami osztagos ügyből kifolyóan 5000 pengőforintra volt szüksége. Ennyi pénzt már Scheiber bácsi se birt fölhajszolni. Záros határidőre kellett a pénz, igy kénytelenségében a megszorult költő Scheyhez, Kőszeg hires uzsorásához fordult. Befogatta az öreg János kocsissal Festetich György hires lovát, Helikont és Pegazust és fölhajtott Kőszegre. Schey, ahogy bejárt udvarára a két táncoló, félvérü ló, rögtön bizalommal lett gazdája iránt is, bevezette Kisfaludyt a boltives belső szobába, ahol minden volt, csak kényelmes butor nem, ahová letelepedni lehetett volna. A barokfaragásu tábernákulumos szekrényeken óncimeres pohárszéken dombordiszitésü arany ezüstserlegek porlepte kristály-pokálok sorakoztak. A szoba sarkaiban pók vert tanyát, az aranyveretes fringiák, ékkövekkel kirakott, lószerszámok, elefántcsont berakásu finom művü nyergek, remekbe készült kelengyék és ékszerszekrénykék között. De akkor állt el igazán a költő szivverése, amikor az uzsorás ütött-kopott okuláját szemeire rakva, kinyitotta a szoba rejtett sarkaban álló nagy láda furfangos závárját. A kétrekesztékes vasláda jobbik fele szinültig volt drágaköves forgókkal, kardkötőkkel, mentecsattokkal. Százával hevertek a filigrán művü arany mentegombok között a felhalmozott gyémántos melltűk, karperecek, gyöngysorok, nyakékek, zománccimeres násfák, a dunántuli nemesi családok zálogtárgyai. Ebből a ládából emelt ki az uzsorás négy aranytekercset, az ötödik ezer forintot csengő huszasokba olvasta a költő elé. Kisfaludy vagyonos voltának nagy hire volt egész Dunántul, igy Schey is beérte a pársoros kötelező irással, a zálogérték helyett. Hamar hire ment Kisfaludy kölcsönének a megyében, igy eljutott Deák Ferenc füléhez is, ki maga is sokszor volt pénzzavarban, de néki nem kellett uzsorás, ott állt háta mögött nővére, Oszterhueberné, ki kisegitette. Kisfaludyt sokat korholták barátai, hogy miért fordult az uzsoráshoz, sőt Deák maga is legelső utcai kocsikázás alkalmával tréfálkozott, odaszólt Kisfaludyhoz: „Sándor, ist wahr, dass du in „Scheis- (Scheyes) bände" gekommen bist?".

Ingatlanforgalom. Gabos Géza és Károly megvette Tompeck Károlytól a Kren dűlőben lévő 265 négyszögöles szőlőt 10 millió koronáért. — Draskovits Ferenc és neje Kogler Erzsébet vásároltak Fekete Lajosnétól 2 drb. rétet az alsó réten 1637 négyzetöl kiterjedésben 20 millió koronáért.

Pályázat. A kőszegi róm kath. hitközség a harangozói és a pénzbeszedői állásra alkalmas egyéneket keres, jelentkezni lehet az apátplébános urnál, ahol a fizetési feltételek is megtudhatók.

Őrült ember bujkál az Őzkut környékén, ki minden ruha nélkül veszélyezteti a közerkölcsöt, de meg az életbiztonságot is. Különösen a védtelen asszonynépet támadja meg. A helyi hatóság megtette az intézkedéseket a közveszélyes ember kézrekeritésére, ki valószinüleg a sopronmegyei községek valamelyikéből való. A rendőrség ismételten razziát tartott az őzkuti erdőrészben, de nem találta a szerencsétlen teremtést, kiről most az a hir érkezett, hogy Léka környékén elfogták.

A patkányok tulságos elszaporodása ellen tesz foganatba intézkedéseket a városi hatóság. Ugy értesülünk, hogy mérgezést rendel el a város éppen ugy, mint Szombathelyen.

A köztisztviselői fizetések szétosztását a postatakarékpénztár október 1-én átveszi és igy szervezetét ehhez mérten ki fogják bővíteni.

A kőszegi bencés-székház szarkája. Takács János inas a bencés-rendházból, ahol alkalmazva volt, különféle és sok értékes dolgot emelt el. A lopásokért a szombathelyi törvényszék négy hónapi fogházbüntetésre itélte Takácsot.

A kőszegi kutyák igazán sajnálatra méltóak, már öt év óta kinozzák őket a fogsággal, a pórázonvezetéssel és főleg a szájkosárral. Legujabban már a két-három hónapos kölyök-kutyákra is ráparancsolják a szájkosarat. Hát mit vétettek éppen a kőszegi kutyák, hogy ilyen évekre szóló büntetésben részesülnek? Lapunk egy másik helyén az áll, hogy tulságosan elszaporodnak a patkányok. Világos! Ha a kutyának már kölyökkorában az orrán kell lógni a szájkosárnak, hogy tudná a patkányokat megfogni, vagy azt megtanulni, hisz nincs is kedve hozzá! Szegény kőszegi kutyák; a jól felsrofolt ebadót azonban rendületlenül fizetni kell azért, hogy a sürü feljelentésekhez szükséges papir ára megtérüljön. Hisz más dolguk most ugy sincs a rendőröknek; de legalább vennék észre azt is, amikor egy kutyáról lelopják a szájkosarat! Legközelebb meg fogja hozni az Aller képes családi lap (mely kapható Rónai Frigyes hirlapüzletében) azt a kutyarendelet módositást — hogy a kutyák ezentul a szájkosárral együtt jönnek majd a világra —!

Egy besurranó tolvaj Pál Józsefné Királyuti lakásának előszobájából a fogason függő hosszu szürke kabátját elemelte. Értéke 2,500.000 korona. A nyomozást meginditották. Jó lesz elővigyázatosabbnak lenni az előszobákban levő ingóságokra, mert mi sem könnyebb, mint onnan valamit elemelni.

Száj- és körömfájás lépett fel Alsópulya községben. A zárlatot az ottani hatóság elrendelte.

3—4 szobás lakást keresek lelépéssel. Cim a kiadóhivatalban.

A kiküldözött magyarok eddig 2800 keresetet nyujtottak be a vegyes döntőbiróságok előtt Párizsban és Hágában. A keresetek legnagyobb része visszatartott tisztviselői illetmények iránt indult.

Az ügyészség elkészitette a vádiratot a cáki gyilkosság ügyében. A vizsgálóbiró szeptember elején befejezte a vizsgálatot a cáki hármasgyilkosság ügyében és az iratokat áttette az ügyészséghez. Fehérpataky László kir. főügyészhelyettes, a szombathelyi kir. ügyészség vezetője már elkészitette a vádiratot, amelyet az ügyészség tegnap délelőtt tett át a törvényszékhez. Az ügyészség Strokay Gézát testvéreinek: Kálmán, István és Jenőnek meggyilkolása miatt a Btk. 278. § ába ütköző háromrendbeli gyilkosság büntettével, mint tettest, Torda Gyulát pedig egyrendbeli gyilkosság büntettével, mint tettest, kétrendbeli gyilkosság büntettében mint bünsegédet vádolja. Bünös a vádirat szerint ezenkivül mind a kettő gyilkosságra való szövetkezés és gyilkosság kisérletének büntettében. Strokay Géza a háromrendbeli gyilkosságot akként követte el, hogy Cákon 1924. junius hó 30 ika és julius 1-e közötti éjjelen: Kálmánt, Istvánt és Jenőt előre megfontolt szándékkal közvetlen közelből forgópisztollyal fejbelőtte. Az ügyészség Torda Gyulát Strokay Kálmán meggyilkolásában, mint tettest vádolja, mert az előző lövések zajára felülő sértettet visszanyomta, arcába világitott és igy résztvett megölésében. A másik két fiu megölésében mint bünsegédet vádolja az ügyészség, amennyiben a két gyilkosság elkövetését, a kitervelésben való részvétel, a jelenléte és a lámpával való világitás által elősegitette és megkönnyitette. Mind a kettőt gyilkosságra való szövetkezéssel vádolja az ügyészség, mert Strokay Jolán, továbbá Torda Gyula testvéreinek meggyilkolása végett forgópisztolyt és patronokat vettek, egy forgópisztolyt a puskaművesnél megjavittattak és elhozatiak, valamint Strokay Jolánt a gyilkosság helyszinére kiparancsolták. A vádirat szerint ugyancsak mind a ketten a gyilkosság kisérletének büntettét, mert Strokay Géza jun. 12-én és három nappal később is, Strokay István borába sztrichnint és patkánymérget kevert, amire az eszmét Torda Gyulától kapta, — Torda Gyula pedig a juniusban tartott pogányi mulatságon Strokay István borospoharába patkánymérget öntött és ezt Strokay Géza azzal könnyitette meg, hogy a patkánymérget tartalmazó üveget a helyszinre vitte. Strokay Gezát ezenkivül még megvesztegetéssel is vádolja az ügyészség, mert Kósa Gergely csendőrtiszthelyettesnek és Vigh István csendőrnek abból a célból, hogy ezek kötelességük megszegésével a bünvádi üldözés kikerülése végett rajta segitsenek, 500.000 korona jutalmat igért. E vádak tekintetében az ügyészség a szombathelyi kir. törvényszéket jelöli meg illetékes biróság gyanánt és inditványozza a vádlottak vizsgálati fogsagának fenntartását, a főtárgyalásra mintegy 30 tanu és dr. Alexy Emil orvosszakértő beidézését. A főtárgyalást valószinüleg november hó folyamán tartja meg a szombathelyi törvényszék.

Joforgalmu füszerkereskedés, két ház és két istállóval, nagy gyümölcsössel, több darab szántóföldde, azonnal beköltözhető bárom szobás lakással, Dél-Burgenland egyik nagyközségében (vasuti állomás) megfelelő áron azonnal eladó. Ajánlatok „Füszerkereskedő" jeligére a kiadóhivatalba küldendők.

Gyorben levő 2 szoba, fürdőszobás lakásomat elcserélném kőszegi 3—4 szobás lakással. Cim a kiadóhivatalban.

Saját gyártmányu gyapju jumper 38.000 K, pastell zokni 6500 K, musslin harisnya 8000 K, **selyem nyakkendő 15 000 K.** FILIPP kötöttárugyára Szombathely. Széli Kálmán-utca 6.

Anyakönyvi kivonat az elmult hétről. Születések: Koczor Gusztáv—Hauser Irén: Mária ág. ev. Szovják Ödön—Ivánics Aranka: Endre r.k. — Házasság: Kovalszki Gergely—Herka Antónia, Kappel Mihály—Stipkovits Cecilia. — Halálozás: özv. Kopfer Jánosné 82 éves, aggkor.

Az uj főrendiház (felső kamara) törvénytervezete végre elkészült s a nemzetgyülés uj ülésszakának első napjaiban tárgyalás alá is kerül. A törvényjavaslat a nemzetgyülés helyett a régi országgyülést állitja vissza. A régi képviselőház helyett az alsó kamarát, a régi főrendiház helyett a felső kamarát szervezi. A mai nemzetgyülést azonban a törvényjavaslat elfogadása után sem oszlatják fel, hanem öt évvel meghosszabbitják a mostani nemzetgyülési képviselők mandátumát. A mai nemzetgyülés tehát — további öt évig — mint a magyar országgyülés alsó kamarája folytatja munkáját. A felső kamarai választásokat a törvényjavaslat elfogadása után azonnal kiirják. Az uj főrendeket megyénként választják és pedig ugy, hogy az egyes megyék képviselőválasztó kerületeiből annyi uj kerületet alakitanak, amennyi főrendet az egyes megyék a tervezet szerint választhatnak.

Amerikai tőke érdeklődik Magyarországiránt. Az országos gazdasági szanálásával kapcsolatban örvendetes tünetei mutatkoznak a külföldi tőkének Magyarország iránt való fokozott érdeklődését illetően. Különösen figyelemreméltó az a sokatigérő vonatkozás, melybe agrárköreink Tilde Smith amerikai pénzemberrel jutottak, aki Magyarországon való tartózkodásának első idején nagyszabásu állatbevásárlásokat eszközölt és tevékenysége révén hamarosan megismerkedett Magyarország mezőgazdasági viszonyaival is. Azzal a meggyőződéssel indult vissza Amerikába, hogy a magyar agrárélletnek az amerikai tőkével való együtműködésével rövidesen és mindkét félre nézve rentabilisan meg lehetne oldani az összes függőben levő magyar agrárproblémákat. Amerikából visszajövet ismét folytatta tárgyalásait agrárköreinkkei és elsősorban érintkezésbe lépett Benárd Istvánnal, a gazdaszövetség igazgatójával, akivel a mezőgazdasági hitel egységes és országos jellegü akciójának részleteit kidolgozta. Eszerint a tárgyalásokat csaknem befejezettnek lehet tekinteni és remélhető, hogy az amerikai tőke rövid időn belül szoros üzleti kapcsolatba fog jönni a magyar közigazgatással.

Hat és félmilliárd koronába került a déli határ „kiigazitása". A déli határon működő határmegállapitó bizottság befejezte munkáját. Magyar részről 16 mérnök vett részt a 976 kilométeres „határvonal" felmérésében és összesen 52 ezer térképlapot készitettek. Az egész határmegállapitás 384.600 aranykoronájába került az államnak, ami papirkoronára átszámitva körülbelül 6 és félmilliárd koronának felel meg.

Az irgalmas rend generálisát a lengyel határ mentén egy erdőben rablók támadták meg, elvették a pénzét de egyébként nem bántották.

Rend a fejőstehenek körül. Ujabb időben különösen általánossá kezd lenni az a rossz szokás, hogy a gazdák és marhakereskedők, mielőtt vásárra viszik teheneiket, néhány napig egyáltalán nem fejik, hogy az ilyenformán mesterségesen felduzzasztott tőgyü tehenek jó tejelőképességét bizonyithassák a vevők előtt. Közgazdasági, állatkereskedelmi és állatvédelmi szempontból egyaránt nagyon káros a tehenek tőgyének mesterséges felduzzasztása és ép ezért azt a földmivelésügyi miniszter el is tiltotta. Vasmegye állategészségügyi felügyelője pedig most megkereste az illetékes hatóságokat, hogy a földmüvelésügyi miniszter eme rendeletének a legnagyobb eréllyel szerezzenek érvényt. Ezentul tehát egyszerüen nem engedik be a vásárokra a felduzzasztott tőgyü teheneket, amig azokat teljesen le nem fejik. Az ilyen tehenek tulajdonosai ellen pedig minden esetben kihágási eljárást inditanak.

Erdélyben leégett egy magyar község. Zentelak erdélyi szinmagyar községet tüz hamvasztotta el. — A romániai Magyar Párt az összes utódállamokra kiterjedő gyüjtési akciót szervezett a hajlóktalan lakosság felsegélyezésére.

A magyar középosztály szervezkedése. A Nemzetközi Középosztály Kongresszus legutóbbi ülésének magyar résztvevői Genfből visszaérkezve megkezdik a magyar középosztály országos szervezését. A létrehozandó szervezet, amelynek törzse a fővárosban már megalakult, az országos szervezettel biró erkölcsi testületnek közreműködésével fog megalakulni, a célja és rendeltetése az lesz, hogy a magyar középosztály speciális problémáit megoldja egyrészt, másrészt hogy a középosztályt belekapcsolja a nemzetközi szervezet révén a kulturállamok kulturális és gazdasági életébe. A magyarországi szervezet még az ősz folyamán magyarországi országos középosztály kongresszust fog rendezni.

Kimutatás az erdélyi és bánsági sajtóról. A statisztika szerint Erdélyben és a Bánságban 17 magyar, 7 német, 2 román napilap, 62 magyar, 15 német és 32 román hetilap, 24 magyar, 9 német és 20 román havi folyóirat jelent meg. E statisztikával azt akarják kimutatni, hogy tulságosan sok magyar lap jelenik meg régi és nagy magyar kulturával biró Erdélyben.

Magyar győzelem Genfben. A Népszövetség közgyülésének alkotmány- és jogi kérdésekkel foglalkozó első főbizottsága a legfontosabb albizottsága, mely Herriot és MacDonald javaslatait, vagyis az egyezségokmány és a birósági rendelkezések magyarázatának, illetve megváltoztatásának kérdését tárgyalja, beválasztotta Apponyi Albert grófot.

Három fivért pappá, három leánytestvért apácává szenteltek ugyanegy napon. Carcassoneban rendkivül érdekes és mindenesetre nagyon ritka egyházi esemény történt vasárnap. Albi püspöke ezen a napon szentelte pappá Pallisse lovassági ezredes három fiát, azonkivül három testvérét apácává. A megható ünnepségen a város egész katolikus lakossága résztvett.

Négyszázmillió véka gabonával kevesebb termett az északi földgömbön, mint az elmult évben. Az aratás csupán az Egyesült Államokban, Bulgáriában, Jugoszláviában és Marokkóban volt jobb a tavalyinál.

Egy volt román államtitkár a nemzetek kisebbségeről. Maniolescu Mihály volt államtitkár érdekes előadást tartott a „gazdasági nacionalismus"-ról. Kifejtette, hogy kétféle nacionalizmus van: egy komoly és egy demagóg. Az első nem tesz külmbséget uralkodó nemzet és kisebbség között, hanem egyformán megbecsül minden embert, aki munkájával hozzájárul a termelés fokozásához és uj termelő telepek alapitásához. A demagógok, népbolonditók a kisebbségeket straini-knek, idegeneknek nevezik, hogy ezen a téren elnyomhassák őket.

Ludendorff vádol . . . A nemzeti szocialisták gyülésén Ludendorff tábornok beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy a világháboru elkerülhető lett volna, vagy legalább is 6 hét alatt a németek győzelmével végződött volna, ha a birodalmi gyülés megszavazta volna annak a három hadtestnek költségeit, melyet ő követelt.

A watterlooi csata, Lengyel Menyhért uj darabja elkészült, melynek csak két szereplője van, Angelo képekben hozza a Szinházi Élet. Mozi- és sportrovat, kotta- és darabmelléklet. Kapható Rónai Frigyes ujságüzletében.

KŐSZEGI BUTOR- és FAIPAR r.-t.
KŐSZEG, KIRÁLY-UT 48. szám.

Állandó raktár saját készitésü komplett háló, ebédlő, uriszoba és konyhabutorokból. — Kerti székek és asztalok, szőnyegszövőszékek, mehkaptárok, mosógépek és teknők, egyébb háztartási cikkek a legjutányosabb árakon. — Megrendelések az épületberendezési és butorszakmában a lehető leggyorsabban elsőrendü kivitelben készittetnek. —

Megtekinthető vásárlási kényszer nélkül reggel 8 órától esti 7 óráig.

STERN JÓZSEF RT. BUDAPEST Kalvin-tér 1 szám ALAPITTATOTT 1860 BAN.

Kizárólag elsőrendü minőségben, a legelőnyösebb árakon. —

Női és férfi ruhaszövetek. — Női-, férfi- és gyermekfehérnemüek. — Vászon- és mosóáruk.

Izléses kivitel! | Intézeti matracok készen kaphatók | Pollák Miksa | kárpitos és diszitő | Kőszeg, belváros (a Mulató mellett) | Szolid munka!

Készit: angol uriszoba, Bergéres-garniturákat, bőrből vagy gobelinszövetből. | OLCSÓ ÁRAK! | Elvállal minden a szakmájába vágó munkák javitását házon kivül és vidéken is.

Egy csöpp alkoholért börtön. Virginia államban minden eddiginél szigorubb állami prohibiciós törvényt léptettek élietbe. Az uj törvényt Leyman törvénynek hivják és rendelkezése szerint senki sem tarthat otthonában egyetlen csöpp olyan alkoholt sem, amihez nem törvényes uton jutott. A törvény ellen vétőket börtönnel vagy sulyos pénzbirsággal büntetik.

Harommilliard koronat vesztett el kártyán. Egyetlen éjszaka harommilliárd osztrák koronát vesztett Wittgensteiu bécsi dusgazdag gyáros fia bakkarán, de akkor már nem tudott fizetni és fához fához kapkodott. Két klubtársa, aki nézte a játékot, kisegitette a bajból azzal, hogy egy tőkepénzesnek ajánlotta Wittgensteint s az ő szóbeli jotállásukra meg is kapta az egész összeget, hogy a becsületbeli adósságot 24 óra leforgása alatt kifizethesse. Mikor aztán elkövetkezett a visszafizetés ideje, Wittgenstein uzsora miatt feljelentette a pénzkölcsönzőt, aki havonta tiz százalékot számitott neki. A két klubtárs, noha csak telefonon vállalt kezességet Wittgensteinért, haladéktalanul fizetett s most ők fogják visszaperelni a pénzüket.

Talaltatott: 1 drb véső, egy kalap, kulcs és női pénztárczény. Igazolt tulajdonos atveheti az államrendőrségen.

Havi 2500 fontba kerül Vilmos volt német császár háztartása. A porosz pénzügyminiszter jelentést tett arról a javaslatról, amely a Hohenzollern család anyagi ügyeinek végleges rendezésére vonatkozik. A jelentésben a miniszter megállapitja, hogy a császárnak 1920. májusáig 1,600.000 fontot fizettek ki. Ez év kezdete óta pedig havi 2500 fontot fizettek a Hohenzoller megbizottjának a család eltartására.

SPORT

A Kőszegi SE anyagi válsága.

Városunknak egyetlen oly egylete van, mely az ifjuságnak módot nyujt a sportolásra, de sajnos közönségünk oly mostohán és idegenszerűn viseltetik iránta, hogy ha ez az ellenszenv meg nem szünik, kenytelen lesz rövidesen beszüntetni működését, mert nem birja viselni a sulyos anyagi terhet. Más kisebb városokban, mint pl. Körmendi Vasvár, Celldömölk stb. virágzó sportélet folyik, mert ott a közönség lelkesedik sportegyesületeiert és anyagilag támogatja őket. Miert nem teheti ezt a kőszegi közönség is, hisz utóvegre saját fiainak tesz hasznos szolgálatot avval, hogy ha nem is többet, de legalább a rendes évi tagdijat 1 aranykoronát lefizeti, mely csekely kis összeg lefizetése nem tenne tönkre senkit sem. A Kőszegi Sportegyletnek meg nem is olyan régen 300 rendes tagja volt, mely tagletszám a tagdijak beszedésekor, — mert hat szerintük 1 aranykorona lefizetése oly horribilis összeg, hogy inkább kilépnek az egyletből, mint azt kifizetnek, — leredukálódott alig 100 tagra. Ezzel aztán beállott az anyagi krizis kezdete. Footballistáink a tavaszi szezont becsuletesen vegigjátszották és városunknak dicsőséget és megbecsulest szereztek s most, mikor igazán szükség lenne a támogatásra, hogy az I. osztályu bajnokságban is némi sikert erhetnének el, fordul el tőlük a közönség. Ha Kőszegnek, e határszéli kulturvárosnak nem lenne sportegylete, ez bizony egy kisse különösen hangzana! A város maga is nyujthatna módot arra, hogy a bekövetkező esetleges megszünésnek még időben eleje vétessék. A vezetők és egyes sportrajongók eddig az anyagi áldozatot sem sajnálták az egylettől, de segitség nélkül ők sem biriák tovább fenntartani az egyletet. Legyünk tehát azon, hogy e segitség ne késsen soká és e nyugati határvárosban is eleven és virágzó sportelet folyjon.

Az elmult hét mérkőzései.

Mult vasárnap Székesfehérváron játszott a KSE bajnoki mérkőzest az ottani SzDVE ellen. Fáradtan az éjjeli utazástól játszottak le a mérkőzést, melyet a székesfehérvári csapat nyert meg 8:0 arányban. A mérkőzéseu Spindlbauer és Schwarz játéka emelkedett ki. — Hogy az utazással járó nagy kiadásokat nemileg enyhitsék, hétfőn Veszprémben játszottak barátságos mérkőzest a MOVE Sportegylettel, mit azonban a ket éjjelt nem pihent csapat tartalékkal felállva es Spindlbauer kapus sebesülese miatt 6:0 arányban elvesztettek.

Itthon a KSE II. játszott revansmérkőzést a Szigeti SE-vel, melyet a KSE II. 8:2 arányban megnyert.

A KSE Szombathelyen.

Ma Szombathelyen játszik bajnoki mérkőzest a Kőszegi SE az SzSE-vel. Reméljük, hogy sikeresebben fog szerepelni es lelkesedessel fog küzdeni nagynevü ellenfelevel szemben. Ideje lenne már egy jó eredményt is kicsikarni az ellenfeltől.

Budapesti valuta-árfolyamok:

Budapest 0.0069·00

1 aranykorona = 17.000 papirkorona.

Font Sterling	342.000 K,	Dollár	76869 K
Schw. frank	14.460 „	Francia frank	4140 „
Lira	3380 „	Sokol	2295·—
Dinár	1013 „	Lei	380.—
100 osztrák K	109.04	100 Márka	—·—

Hivatalos gabonaárak: dunántuli buza 415.000 — K. Rozs 355.000 K. Takarmányárpa 390.000 K. Sörárpa — — K. Zab 360.000 K. Kukorica 330.000 K. Korpa 230.000 K.

Az ország legnagyobb faiskolája
UNGHVÁRY LÁSZLÓ FÉLE
faiskola, szőlő és borgazdasági rt.
CZEGLÉD
Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küld. „Műkedvelő és Haszonkertészet" c illusztrált szakmunkánk 50 ezer K.-ért megrendelhető.
KERTMŰVÉSZETI ÉS TELEPITŐ IRODA:
BUDAPEST IV., FERENCIEK TERE 3. félem. 14. Tel. J. 152—07
Faiskolai lerakatok:
BUDAPEST, I., Villányi-ut 16. Weintegl Sándor
VII., Erzsébet királyné-ut 39 sz. Tost Ferenc.

Szántó-árverés.

Szeptember hó 21-én, d. e. 11 órakor egy 871 □-öl kiterjedésü szántót a Nagytamás dűlőben [(4746—4747)/b. hrsz.] önkéntes árverésen eladok. A feltételek nálam megtudhatók.

Dr. Szovják, ügyvéd.

Megérkeztek

a „SENATOR" sweizi szivarkahüvely és papir-különlegességek.

Eladó házak:

Gyöngyös-u. 15 alatt: 3 szoba, konyha, előszoba, kamra, istálló, nagy borospince és mellékhelyiségek.

Gyöngyös-u. 13 alatt: jelenleg raktár, de könnyen átalakitható 2 szobás lakóházzá. Együtt vagy külön eladók. A vevő azonnal beköltözhet. Eladó egy nagy 60 mázsa teherképességü vasgerendás strófszekér is. **Dr. Kopfstein, ügyvéd.**

Magánárverés.

Kőszegen a Dorner-féle vendéglő átellenében levő 891/a/2/a/14. hrsz. 203 négyszögölnyi gyümölcsöskert az idei gyümölcstermessel együtt f. évi szeptember 21-én d.u. 2 órakor Várkör 44 szám alatt esetleg a helyszinen a legtöbbet igérőnek eladatik.

Sertésól azonnal eladó Hegyalja-utca 3b. szám alatt.

— Mitől olyan zamatos a kávéja, Édesem?
— Egyszerü, csak UHU-kávéval van főzve.

Szántó-árverés.

Szeptember 21-én d. u. 4 órakor özv. Schedl Ferencné tulajdonát képező **1100 □-öl szántóföld a kőszegfalvi határban önkéntes magánárverésen a Wurst-féle vendéglőben el fog adatni.**

Faeladás.

A velemi erdőn e hó 18-áig nagyobb mennyiségü tüzifa kerül eladásra.

Weissenbeck József, Velem.

Gyümölcsös-árverés.

Szeptember 14-én d. u. 3 órakor irodámban a Fazekas Mária tulajdonát képező 1621 négyszögöles szabóhegyi gyümölcsöset árverésen eladom. **Dr. Kopfstein ügyvéd.**

Ház- és szántó-árverés.

Ludadon szept. 14-én d. u. 4 órakor a helyszinén a 16½ sz. házat, pajtát és kertet a községi jogokkal együtt, továbbá 2 darab szántót (79½ □ és 262½ □-öl) valamint egy a **seregélyházai határban** fekvő 217½ □-öl kiterjedésü szántót **önkéntes árverésen** eladok. A feltételek nálam megtudhatók. **Dr. Szovják Hugó** ügyvéd KŐSZEG.

Elektro Bioskop
a „Mulató" nagytermében
Szép idő esetén a kerthelyiségben.
Müsor: Vasárnap, szeptember 14-én:
Éjféli lepkék Ezeréves mese, mely mindig friss marad akár csak a tavasz, 6 felv.
Kajetán, ne szaladj a nők után
Kitünő vigjáték 3 felv., a főszerepen BIMBULA

ELADOK Kossuth Lajos-utca 8. alatt:
(MAJLÁTH ANDRÁSNÉ)
BUTORT:
szekrényeket, asztalokat, székeket, ágyakat konyhaberendezéseket, hálószoba- és ebédlőberendezéseket, mindenemü butorokat a legolcsóbb áron.
RUHANEMÜEKET:
férfiöltönyöket, alsóruhákat, férfi- és női fehérnemueket, szoknyákat bluzokat, női kabátokat, cipőket, kalapokat, szőnyegeket, ágynemüeket és paplanokat.
Mindennemü konyhai- és diszedényeket, álványokat veszek

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszegen.